

Andragoškega centra Slovenije

15. Pregled ponudbe izobraževanja za starejše odrasle v Sloveniji – šolsko leto 2008/2009

Prebivalstvo v Evropi in tudi Sloveniji se hitro stara. Zato je izobraževalna ponudba za ciljno populacijo starejši odrasli nadvse pomembna. V Sloveniji Andragoški center vsako leto pripravi pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji (Pregled IO). Izvajalci iz različnih vrst ustanov prostovoljno objavijo svojo izobraževalno ponudbo na skupni spletni strani (<http://pregled.acs.si>). Izobraževalni programi so namenjeni različnim ciljnim skupinam, med njimi tudi starejšim odraslim.

V šolskem letu 2008/2009 je v Pregledu IO **60 različnih ustanov** (vseh je bilo 304) objavilo **642 izobraževalnih programov**, namenjenih starejšim odraslim (vseh programov je bilo 5.321). Največ je ljudskih univerz (28 %) in zasebnih organizacij, zasebnih šol (27 %), najmanj (manj od 2 %) pa je društev, fakultet, inštitutov, muzejev in galerij, razvojnih agencij, skladov in visokih strokovnih šol. Menimo, da bi bilo izvajalcev še več, če bi svojo izobraževalno ponudbo objavile vse univerze za tretje življenjsko obdobje (vseh skupaj jih v Sloveniji deluje 39), razni klubi, društva in druge prostovoljne organizacije (npr. društva upokojencev), ki sicer redno pripravljajo različne dejavnosti za starejše odrasle (tudi izobraževalne).

Tabela 1: Delež ustanov, ki so v Pregledu IO objavile programe za starejše odrasle (2008/2009)

Vrsta ustanove	Delež ustanov (%)
Ljudska univerza	28,33
Zasebna organizacija, zasebna šola	26,67
Univerza za III. življ. obd.	13,33
Srednja šola	8,33
Enota za odrasle pri srednji šoli	5,00
Knjižnica-splošna	3,33
Samostojni izobraževalni center v podjetju	3,33
Društvo, zveza društev	1,67
Fakulteta, umetniška akademija	1,67
Inštitut	1,67
Muzej, galerija	1,67
Razvojna agencija	1,67
Sklad, fundacija	1,67
Visoka strokovna šola	1,67
Skupaj ustanove	100,00

Največ izobraževalnih programov za starejše odrasle nameravajo v letošnjem šolskem letu izvesti v zasebnih organizacijah (33 %), ljudskih univerzah (28 %) in univerzah za tretje življenjsko obdobje (24 %). Najmanj programov (0,16 %) pa bodo izvedli v muzejih, razvojnih agencijah in skladih, fundacijah.

Tabela 2: Delež programov po vrstah ustanov, namenjeni starejšim odraslim (Pregled IO, 2008/2009)

Vrsta ustanove	Delež programov (%)
Zasebna organizacija, zasebna šola	33,02
Ljudska univerza	28,04
Univerza za III. življ. obd.	23,52
Srednja šola	3,58
Enota za odrasle pri srednji šoli	3,27
Inštitut	2,96
Društvo, zveza društev	2,02
Knjižnica-splošna	1,56
Samostojni izobraževalni center v podjetju	0,78
Fakulteta, umetniška akademija	0,47
Visoka strokovna šola	0,31
Muzej, galerija	0,16
Razvojna agencija	0,16
Sklad, fundacija	0,16
Skupaj programi	100,00

Najbolj raznoliko izobraževalno ponudbo imajo na voljo starejši odrasli v Osrednjeslovenski regiji (49 %), kjer deluje tudi največ izvajalcev (45 %). Sledita Savinjska (21 % programov; 10 % izvajalcev) in Gorenjska regija (11 % programov; 10 % izvajalcev). Najmanj izobraževalnih programov imajo na voljo starejši odrasli v Notranjsko-kraški (0,5 %) in Zasavski (0,2 %). V obeh regijah, poleg Spodnjeposavke, deluje tudi najmanj izvajalcev (manj od 2 %).

Tabela 3: Delež programov in izvajalcev, ki so v Pregledu IO objavili programe za starejše odrasle, po regijah (2008/2009)

Regija	Delež programov (%)	Delež izvajalcev (%)
Osrednjeslovenska regija	48,90	45,00
Savinjska regija	20,53	10,00
Gorenjska regija	10,82	10,00
Goriška regija	5,02	6,67
Jugovzhodna Slovenija	4,86	6,67
Pomurska regija	2,98	5,00

Podravska regija	2,82	8,33
Obalno-kraška regija	2,19	3,33
Spodnjeposavska regija	1,88	1,67
Notranjsko-kraška regija	0,47	1,67
Zasavska regija	0,16	1,67
Skupaj	100,00	100,00

V okviru ustanov, ki pripravljajo izobraževalne programe (izključno ali pa tudi) za starejše odrasle, se lahko udeleženci v letošnjem šolskem letu udeležijo **programov z različnimi vsebinami**. Najpogostejše so vsebine tujih jezikov in računalništva. Prav tako so jim na voljo razne delavnice umetnosti, kjer se udeleženi lahko naučijo tkanja, vezenja, oblikovanja gline, plesa, pridobijo znanja o umetnostni zgodovini, fotografiji ipd. Zelo pogoste so tudi vsebine s področja osebnostnega razvoja (temeljne komunikacijske spretnosti, medosebni in socialni odnosi, z zdravjem povezano znanje, družinsko življenje, prostočasne in rekreativne dejavnosti idr.).

Tabela 4: Število programov po vsebini, namenjeni starejšim odraslim (Pregled IO, 2008/2009)

Vsebina programa	Skupaj
Tuji jeziki	248
Računalništvo	113
Umetnost	97
Osebnostni razvoj	81
Osebne storitve	19
Poslovne in upravne vede	14
Proizvodne tehnologije	14
Družbene vede	13
Humanistika	6
Izobraževalne vede in izobraževanje učiteljev	5
Splošne izobraževalne aktivnosti/izidi	5
Zdravstvo	5
Arhitektura, urbanizem in gradbeništvo	4
Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo	3
Potovanja, turizem, prosti čas	3
Zgodovina	3
Opismenjevanje (branje, pisanje, računanje)	2
Tehnika	2
Fizikalne in kemijske vede	1
Socialno delo	1
Transportne storitve	1
Vede o živi naravi	1
Veterinarstvo	1
Skupaj programi	642

Daleč največ programov je namenjenih neformalnemu izobraževanju (598), kar je povsem pričakovano, saj se starejši odrasli veliko raje vključujejo v tovrstne programe. Kljub temu zasledimo, da izvajalci starejšim odraslim namenjajo tudi programe formalnega izobraževanja. Ti so ponavadi organizirani tako za starejše odrasle kot tudi ostale ciljne skupine hkrati (brezposelni, vsi odrasli itd.).

Tabela 5: Število programov po vrsti izobraževanja, namenjeni starejšim odraslim (Pregled IO, 2008/2009)

Vrsta izobraževanja	Skupaj
Dopolnilno izobraževanje	598
Srednje tehniško in drugo strokovno izobraževanje	14
Srednje poklicno izobraževanje	10
Certifikatni sistem NPK	7
Visokošolsko strokovno izobraževanje (prva bolonjska stopnja)	3
Nižje poklicno izobraževanje	3
Srednje splošno izobraževanje	2
Osnovnošolsko izobraževanje višje stopnje	2
Višje strokovno izobraževanje	1
Visokošolsko univerzitetno izobraževanje (prva bolonjska stopnja)	1
Magistrsko izobraževanje	1
Skupaj programi	642

Iz analize Pregleda izobraževanja in učenja odraslih v Sloveniji je razvidno, da je ponudba izobraževalnih programov za starejše odrasle zelo pestra. Programov, ki so tej ciljni populaciji namenjeni, je iz leta v leto več, kar je razvidno iz poročil, dostopnih na spletni strani projekta (<http://pregled.acs.si>). Tu so objavljeni tudi podrobnejši podatki o vsebinah posameznih izobraževalnih programov za starejše odrasle za šolsko leto 2008/2009.

Kontaktna oseba za področje: Erika Brenk, erika.brenk@acs.si

Informacijo pripravila: Ajda Turk, ajda.turk@acs.si

Viri:

- Jelenc Krašovec, S., Kump, S. (2006). Širjenje socialnih mrež starejših ljudi s pomočjo izobraževanja. Soc. delo, 2006, letn. 45, št. 3/5, str. 143–153
- Pregled izobraževanja in učenja odraslih v Sloveniji <http://pregled.acs.si> (15. 12. 2008)
- Univerze za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji <http://www.univerzazatretjeobd-drustvo.si/univerzeslo.htm> (15. 12. 2008)
- Uredba o uvedbi in uporabi klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja, Uradni list RS, št. 45/2006

